

MAROSUJVÁR

FÜGGETLEN POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI HETILAP

Megjelenik minden esütörtökön.

A LAP ELŐFIZETÉSI ÁRA:
Egy évre 8 k. Fél évre 4 kor. Negyed évre 2 kor.
Egyes szám ára 10 fillér.

Felelős szerkesztő:
FÜSSY JÓZSEF laptulajdonos.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Füßy J.
Marosujváron.

Mementó!

Irta: Sántha Dezső.

Szeretem a temetőt. Nem a gazdagok lélek hivatkozásaért, mely ökölnyi aranyos betűkkel márvány piramisokon hirdeti a pénz hatalmát; de szeretem azokért a jeltelen hantokért, melyek az emberiség valódi egyenlőségét képviselik.

Mi is lenne az emberiségből, ha az enyészet szava egyenlővé nem tenné a milliómost az utolsó koldussal?

Az élet fölött a halál az ur!

A szegénynek, a szenvedőnek, az elhagyottnak megnyugvást ad az a tudat, hogy ott a hant alatt egyformán alussza örök álmát azzal, a ki koldussá tette, a ki szenvedéseit okozta.

Azok a düledező kripták a szegénynek rothadó fejfája mellett kibékítik a szemlélőt az élet igaztalanságával s a sors csapásai alatt elzúllott lélek avar sirhalma a hivatkozó gazdának mausoleuma mellett hangosan hirdeti a nagy igazságot: hogy az enyészet örök törvénye előtt nincs rang, nincs fény, nincs pompa...

De vajjon azok a néma hantok ne jelképeznének egyebet az élet küzdelmének meddőségénél?

De vajjon az a tenger fájdalom, miket a hantok takarnak, csak azért volt elszenvedve, hogy mi élők belássuk e sivár tan igazságát?

Nem! Mert az enyészetnek nem csak örök költészete is van. Fájó az igaz, de magasztos mint maga az élet szenvedése s a szív pótolhatlan veszteségei által felszentelt fájdalom.

Az a hant, melyben a gyermeki szív játszi örömei, az ifju kebelnek csalódásai, a férfikor szétfoszlott ábrándjai, a barátság, szerelem, a gyűlölködés s a bosszu daemonai

mind elérnek; az a hant a fájó emlékezet hangján beszél hozzánk.

A gyermeke sirján térdelő anya, kinek virágát az a sirhalom takarja és az özvegy, kinek minden gyermeke egy-egy árva, mikor leborul arra a göröngyre s könnyének minden gyöngye leperreg arra a hideg földre, mely szerető szívének hitvesét, gyermekeinek atyját, az egész család kenyérkeresőjét takarja — vajjon van-e a mérhetetlen fájdalomnak szomorubb képviselője?

Óh, csak az becsüli a temetőt, a ki temetett. A ki ott jár az enyészet világában s a lélek delejességénél fogva kikelti nehéz álmából a halottat. S reszkető karokkal öleli át az ányát, mely életében örömet, boldogságot képviselt.

A sirok nyelve nehéz beszéd. Jaj annak, a ki megérti s százsorta jaj annak, kinek mindene ott veszett a hant alatt, mert veszteségeért itt e földön hiába keres kárpótlást.

Bohó ember! Ugyan mi jogon, mi jusszon számítsz boldogságra?

Hisz az öröm, a meglegeedés olyan, mint a délibáb. Röpké, játszó tűnemény. Volt — nincs. Álom, melynek lidérce van.

És mégis úgy van jól, a hogyan van.

Jó, hogy az a büszke, elbizakodott emberi szív meg kell, hogy görnyedjen a sorscsapások sulya alatt. Jó, hogy annak a gazdag apának osztoznia kell a koldus apa veszteségében és fájdalmában s jó hogy a kincsek árán rakott emlék, piramis szint, — úgy letűnik a föld színéről — mint az a fenyőkereszt, melyet a szegény utolsó fillérével emel kedvese hantja fölé.

Az enyészetet, az élet mulandóságát juttatja eszünkbe valamennyi.

Boruljunk le tehát egyforma kegyelettel a drága hant fölött, mert

az a könny, melyet a fagyos rög magába szív a lélek könnye. Mementó!

A földgáz értékesítése, tekintettel Marosujvárra.

Miután előreláthatóan a jövő év folyamán a Kissármás-Torda-Marosujvári földgázvezeték üzembe lesz helyezve s így községünk is élvezheti annak áldásait, elérkezett az az idő, midőn a földgáz mikénti felhasználása felett dönteni kell és mindent elkezdeni arra, hogy a vezeték kiépítésével a gázt mindjárt hasznosíthassuk is.

A kérdés sokkal nehezebb és bonyolultabb, mint aminőnek első pillanatra látszik, mert a gáz mikénti felhasználására több megoldás van és mindegyik annyi körülményt, különböző szempontoknak oly gondos birálatát és figyelemben vételét igényli hogy addig amíg a közönség az építési munkálatokat megkezdheti, még igen sok időt kell az egyes tervezetek elkészítésére és mérlegelésére fordítani.

Lássuk mindenekelőtt, hogy mit nyerünk a földgázból. Mint ismeretes a község saját céljaira napi 2400 m³ gázt kötött le. Ezen gázmennyiséget most azon munkaegyenértékével óhajtom kifejezni, mely a nagyközönség előtt ismeretesebb és melyet az ember már szinte átérezni tud, ez pedig a lóerő.

Minden fűtőanyag, tehát a földgáz munkaképességét illetve energiáját is, kalóriákban fejezzük ki. Egy kalória a fűtőanyagban foglalt és általa kifejezhető melegmennyiségnek az a része, mely 1 kg. viznek a hőfokát 1° C-al növeli. Tehát minél több vizet képes ugyanaz a mennyisége két különböző tüzelő anyagnak egy fokkal magasabb hőfokra emelni, annál na-

Írószerek,
iskola-táskák,

Tolltartók, rajztáblák, rajzsinek, léniák, háromszögek, irkák, könyvszíjak, kalamárisok, írónok és mindenféle iskola-szerek bő választékban és jutányos árban kaphatók.

Füßy J. könyvkereskedésében
Vidéki szülők bármely ügyben itt felvilágosítást nyerhetnek.

gyobb az illető tüzelőanyagnak a kalória értéke illetve munkaképessége.

Hazai szeneinknek átlagos kalória-értéke 5000, míg a földgázé 8600 kalória. Miután a földgáz 8600 kalóriájából tényleg csak 8000 kalória hasznosítható, a továbbiakban ezzel az értékkel számítunk.

Ismerve szereink átlagos melegségtartalmának és a földgáz melegségtartalmának viszonyát, megállapíthatjuk, hogy egy m^3 8000 kalóriás földgáznak 1.6 kg. 5000 kalóriás kőszén felel meg. Miután naponta 2400 m^3 földgáz áll rendelkezésünkre, mi egy oly munkaképesség birtokába jutunk, melyet napi 3900 kg. hazai kőfejtene ki.

Lássuk most mennyi az a munka amelyet a rendelkezésünkre álló hőenergiából nyerhetünk.

Erre nézve nem közömbös az a mód, mellyel az energiát munkává alakítjuk, mert amint látni fogjuk egyik esetben kevesebb, míg a másik esetben több energiamennyiség hasznosítható aszerint, amint a munkát végző szerkezet hatásfoka kisebb vagy nagyobb.

Tegyük fel, hogy a földgázt gőzüzemre óhajtjuk felhasználni. 1 m^3 földgázzal körülbelül 8 kg. gőzt termelhetünk. Miután 1 lóerő kifejtésére kb. 6 kg. gőzre van szükségünk 1 m^3 gáz 11 lóerő rendelkezésünkre álló földgázmesnyiség pedig 3120 lóerő-órát ad, ez pedig annyit jelent, hogy egy 130 lóerős gőzgépet 24 órán át tudunk üzembe tartani.

Sokkal kedvezőbb a földgáz kihasználása, ha a gőzkazánt és az ezzel járó tetemes melegveszteségeket elkerülve a gázt közvetlenül a motorban, illetve a munkahengerében égetjük el, vagyis a munkavégzésre robbanó-, vagy gázmotorokat használunk.

Míg gőzgép esetén 1 m^3 gázból csak 1/3 lóerőt hasznosíthattunk, addig robbanómotorokban már minden m^3 gáz 3 lóerőt ad úgy, hogy a rendelkezésünkre álló óránkénti 100 m^3 gázzal ebben az esetben már egy 300 lóerős gázmotort tarthatunk üzemben.

A gázmotoroknál ugyanis megtakaríthatjuk mindazokat a tetemes energiaveszteségeket, melyek gőzüzemnél a gáz elégetésétől a gőznek a hengerbe való beömléséig fellépnek.

Ezek után gőzüzem alkalmazásától már eleve eltekinthetünk és a következőkben csakis a sokkal gazda-

ságosabb gázmotor által nyújtott 300 lóerővel számolunk.

És most, hogy megismertük a napi 2400 m^3 földgázból nyerhető munkamennyiséget, lássuk miféle módon lehetne ezt felhasználni.

1.) Közvetlen gázvilágításra Auer égőkkel.

1.a) Villamos köz- és magánvilágításra.

2) Közvetlen gázfűtésre.

3) Közvetlenül gázgépek hajtására.

3.a) Elektromos erő átvitelre, illetve elektrómotorok hajtására.

A legfontosabb és jelenleg egyedül számbavehető értékesítése a földgáznak a köz- és magánvilágítás, esetleg gázfűtés lenne.

Kisiparunk sajnos még oly fejletlen, hogy alig tudnék községünkben üzemet, melynél elektrómotor vagy gázmotor beszerzése kifizetné magát.

De reméljük, hogy ez az olcsó erőforrás nemcsak új iparágak létesítését vonja maga után, hanem már meglevő kisiparunkat is üzemük oly mértékű fejlesztésére buzdítja, melynél érdemes lesz a kézi üzemről a gépüzemre való áttérés.

A világítást vagy közvetlenül a gázzal, vagy pedig az ebből termelt elektromos árammal láthatjuk el.

Feltéve, hogy az óránkénti 100 m^3 gáznak csak $\frac{2}{3}$ részét, vagyis 66 m^3 ill. az ebből előállítható 200 lóerőt használjuk fel világításra, úgy a különböző világítótestek szerint a következő számú lámpákat tarthatjuk üzemben;

5200 drb 16 gyertyafényű fémszálas izzólámpát, vagy

2000 drb 16 gyertyafényű szén-szálas izzólámpát, vagy

1300 drb 32 gyertyafényű Auer gázégőt.

Megjegyzendő, hogy a világításra szánt óránkénti 66 m^3 gáz illetve 200 lóerő csak az éjjeli 12 órán át lenne lekötve, míg nappal egyébként értékesíthető.

A fenti összeállítást áttekintve a legkedvezőbb kihasználási módnak az elektromos világítás látszik, még pedig fémszálas izzólámpákkal. Igaz, hogy a fémszálas izzólámpák beszerzési ára a szén-szálas lámpákkal szemben tetemesen magasabb, de csekély áramfogyasztásuk, hosszabb élettartalmuk és állandó fényerejük mégis gazdaságosabbá teszi a szén-szálas izzólámpáknál.

Ha elektromos árammal akarunk világítani, szükségünk lesz elektromos telepre és vezetékhálózatra. Ebben az esetben az összes gázmennyiséget az elektromos telep fogyasztaná el és a kisipar erőszükségletét csakis elektrómotorokkal fedezhetné, míg fűtési célokra a földgázt egyáltalán nem hasznosíthatnánk, mert különben a drága elektromos vezetékek mellett még egy csőhálózatot is kellene építeni.

Tehát a legfontosabb kérdés, annak eldöntése, hogy a gázt magát hasznosítsuk-e, vagy pedig termeljünk elektromos áramot és azt használjuk fel a munka végzésére.

Lássuk fővonásokban azokat a szempontokat, melyeket e kérdés mérlegelésénél figyelembe kell vennünk.

A legkényelmesebb kihasználása a gázban rejlő energiának elektromos áram útján történne. Az elektromos áramot bárhová elvezethetjük, a vezetéket könnyű szerrel bármikor átfekethetjük és az áramot világításra, munkavégzésre, sőt a háztartásban is nagyon sokoldalúan hasznosíthatjuk. (Főzés, vasalás, stb.)

E mellett ugyyszólván teljesen veszélytelen és akkumulátor telep felállításával az áram időbeni elosztását a legtágabb határok között változtathatjuk.

Igaz, hogy az elektromos munkaátvitel lenne a legdrágább megoldás nemcsak az építési, de az üzemköltségek szempontjából is. Hiszen maga a villamos vezetékhálózat, a jelenlegi magas réz árak mellett nem lesz sokkal olcsóbb az egyszerű csőhálózatnál és e mellett még gépházat kell építenünk, gázmotort, elektromos generátort a szükséges tartalékkal és felszereléssel beszerezni, míg a gáz közvetlen felhasználásával mindez elesik és az üzemköltségek is minimumra redukálódnak.

Mint már tent említettem, ha a földgázt elektromos áram alakjában hasznosítjuk úgy eszne egy igen fontos kihasználási módja, a fűtés. Már pedig tekintve azon nehézségeket, melyekkel községünkben a fűtőanyag beszerzése jár, a gáz felhasználásának egy igen tág tere nyílna meg annál is inkább, hogy például egy 4 szobás nagyobb lakás fűtésére naponként elegendő lenne 3 m^3 gáz s tekintve a gáz rendkívül olcsó árát, tetemes összegre rugna az a megtakarítás, melyet egy háztartásban gáztüzeléssel elérhetnénk.

Képes levelező-lámpák helyi érdekűek, valamint más fajta ajándékok mindig nagy választékban kaphatók:

Fücsy József könyvkereskedésében.

De vizsgáljuk most közelebbről a gáznak közvetlen felhasználását.

A gépi berendezések ebben az esetben egészen elesnének és megmaradna a csőhálózat mint egyedüli befektetés. De ez a befektetés annál több kellemetlenséget és nehézséget okozna úgy a községnek, mint a magánfogyasztóknak. E mellett a gáznak bevezetése egy lakásba sokkal veszélyesebb, mint az elektromos áramé. Egy nyitva felejtett gázcsap és egy gondatlanul meggyújtott gyufa hány esetben okozott már szerencsétlenséget. Igaz, hogy egy háztartásnak tetemes megtakarítást jelentene a gáznak közvetlen felhasználása, mert hisz a világítás mellett azzal fűthetnénk és főzhetnénk is és a kisipar épp úgy megkapná a szükségelt munkamenynsiséget, mint elektromos áram esetén, mert így ki-ki a saját gázmotorját tarthatná üzemben.

Végül pedig foglalkozzunk közelebbről a gázvilágítással. Ugy köz, mint magánvilágítás céljaira az Auer égők szög és intenzív fényökkel igen megfelelőek. A gázfogyasztás szempontjából szintén felvehető a versenyt a szénszálas izzólámpákkal. Igaz, hogy összehasonlítás alapjául felvett óránkénti m³ gázzal, a 2000 drb. szénszálas izzólámpával szemben csak 1300 drb. Auer égőt égethetnénk, de míg az izzólámpák csak 16 gyertyafénnyel lettek felvéve, az Auer égőknel 32 gyertyafénnyel számítottam, s így minden Auer égő 2 izzólámpát helyettesíthet. De ne feledjük el, hogy az említett lámpamennyiségek táplálására szükséges óránkénti 66 m³ gáz csak az éjjeli órákban van lekötve, s így nappal még mindig óránkénti 100 m³ gázzal rendelkezhetünk. Már pedig kérdéses, hogy Marosujvár képes lesz-e tisztán motorikus és fűtési célokra ennyi gázt fogyasztani, s így a fennmaradó felesleg szintén világításra fordítható, ill. a lámpák száma ennek megfelelően növelhető.

Ezen egész váslatos és tág értékek közt mczgó áttekintése a földgáz felhasználási módzatainak, eléggé figyelmeztet arra, hogy a községnek mily fontos kérdéseket kell még megoldani, hogy megtalálja azt az alterni-

tívát, mely úgy célszerűség miatt gazdasági szempontból céljainak legjobban megfelel.

A kérdés gazdasági mérlegelését, hogy úgy az építési mint üzemfentartási költségek szempontjából mely megoldás a legolcsóbb, azt bizzuk szakmérnökökre, kérjünk költségvetési tervezeteket úgy elektromos mint gázberendezéseket építő cégektől.

Hogy a költség tervezetek közül a kényelmesebb megoldás rovására a gazdaságosabbat válasszuk e, vagy pedig képesek vagyunk egy kényelmesebb üzem kedvéért nagyobb áldozatokat is hozni, azt pedig bizzuk a képviselőtestület bölcs belátására.

A befektetett tőke mindenesetre meghozza kamatait, ha nagy áldozatok előtt is állunk, ezeket oly közkincs érdekében hozzuk, melyből mindenki kiveheti a részét. És az első sorban Marosujvár polgárságán mulik, hogy felismerve a földgáz gazdasági jelentőségét, ezt mennél nagyobb mértékben ki is használja, értékesíteni tudja, mert a községnek a földgáz érdekében hozott áldozatainak legszebb gyümölcse az volna, ha vállalkozásra buzdítva polgártársainkat egy mennél élénkebb kisipart fejleszthetnének.

Kirchner Gyula
okl. gépészmérnök.

HIREK

— **A reformáció emléke** Mint minden évben, úgy az idén is ünnepélyes isteni tisztelettel ülte meg a református egyház a reformáció 395-ik évfordulóját. Október 27-én vasárnap délelőtt 10 órakor a templomban Jancsó Lajos esperes, generalis direktor tartott alkalmi ünnepi istentiszteletet. Csütörtökön október 31-én délelőtt pedig az iskolás gyermekek áldoztak a reformátusok szent emlékének.

— **A gyulafehérvári törvényszék elnöke.** Az igazságügyminiszter Eördögh Virgil máramarosszigeti kir. törvényszéki elnököt a saját kérelmére a gyulafehérvári kir. törvényszékhez helyezte át.

— **Városunk a tüdőbetegekért.** Halottak kegyeletos ünnepén rágondolunk a halál jegyeseire, akiket meglehetősen menteni, ha az első vész-hirre szanatoriumos ápolás állna a beteg részére. A József kir. herceg Szanatorium Egyesület most építi második népszanatoriumát és erre kéri az egy virágszál váltságdíját. Örömmel jelezzük, hogy az emberbaráti szent ügy minálunk megértésre és meleg támogatásra talál. Az egyesület marosujvári fiókja az idén is megtartja a szokásos halottaknap gyűjtést. A gyűjtés fáradságos munkáját dr. Ambrus Pálné elnök felkérésére dr. Jancsó Ödönne és dr. Bergleiter Gyuláné urhölgyek végzik a temető bejáratánál elhelyezett perselylyel.

— **Esküvő.** Zilahy Sebess Jolán és Sajóhelyi István október hó 26-án d. e. 11 órakor tartották esküvőjüket Marosvásárhelyen.

— **Magyar ápolónők a harctéren.** A Magyar Szent Korona Országainak Vörös Kereszt Egyesülete — mint értesültünk kilenc magyar ápolónőt küldött le a harctérre. Az ápolónőkkel együtt két magyar ezredorvos is lemegy a harctérre.

— **Az erdélyi róm. kath. státus új elnöke.** Gróf Beldi Ákos valóságos belső titkos tanácsos, az erdélyi róm. kath. státus világi elnöke tudvalevőleg leköszönt tisztségéről. A státus vezetőségének, az új elnök személyét illetőleg sikerült megállapodást létrehozni. E szerint az új világi elnök báró Jósika Samu v. b. t. t., főrendiházi alelnök lesz, aki Beldi Ákos grófot megelőzőleg a róm. kath. státus elnöki tisztét viselte.

— **Halálozás.** Kaptuk az alábbi gyászjelentést: özv. Virág Jánosné szül. Nagy Leontin mint bánatos özvegy és özv. Páncotzky Ferencné szül. Virág Teréz, mint testvér, a közeli és távoli rokonok nevében fájdalomtól lesújtott érzéssel tudatják, hogy a hű férj, a jó testvér és szerető rokon Virág János f. év október hó 23-án délelőtt 8 órakor életének 53-ik, boldog házasságának 3-ik évében hosszas szenvedés után meghalt. Hült tetemei folyó hó 25-én d. u. 3 órakor fognak a róm. kath. egyház szertartása szerint az anyaföldnek átadatni. Lelkéért az [engesztelő] szentmise áldozat f. hó 26-án d. e. 10 órakor fog az egek

Cs. és kir. udvari szállítók !!
legolcsóbb **butorvásárlási forrás**

Erdély legnagyobb butorgyára

Mestitz Mihály és Fiai

butorgyárosok Marosvásárhelyt Széchenyi-t. 41 sz.
✱ ✱ ✱ Kolozsvárt Unio-utca 7 szám.

Csakis kitűnő minőségű árukat hoz forgalomba és azokért a legmesszebb menő jótállást vállalja. Hitelképes egyéneknek árfelemelés nélkül részletfizetésre. Vidéki meghívásra bemutatjuk gazdag mintagyűjteményünket.

Menyaszonyi kelengyek rendkívül nagy választékban

Fűrészgyárunkban mindennemű épületfa, deszka pléh-zsindely és elsőrendű tölgyfaparkett olcsón kapható.

Urának bemutatni. Béke poraira, áldás emlékére!

A megboldogulttal városunk egyik szeretetre méltóbb egyénisége szállt a sirba! Temetése impozáns részvételtjes volt. Koporsóján, sirján a következő koszorúk feküdtek: Drága jó uramnak — Leontin. Kedves jó vejemnek — Nagymama. Szeretett öcsémnek — Terezi és Ilona. Drága jó sógorunknak Piri és János. A jó sógor — Gitka és Samu. Jani bátyámnak — Jankó. A legjobb sógor — A jó pujunak — Andrisk. Virág Jánosnak A marosujvári kaszinó. Szeretett János bátyámnak — Papp Simon. A jó Janinak — Pál Anna. Egy szép csokrot küldött Lencz Alajos és neje.

Jótekonycélu előadás a Moziban. E hó 20-án vasárnap este a marosujvári árvizkárultak javára jótekonycélu előadást hirdetett az Apolló mozgó. Hiába a cél, hiába minden reklám, úgy látjuk városunk közönsége, ki kezdetben valóban felkarolta a mozi előadásokat, most a legrögzöttebb ellensége lett, igen annak kell minősítenünk, mikor egy humanus célu előadást nem támogat. Ez esti előadáson alig volt néhány ember a moziban, úgy, hogy a károsultak javára csak 6 K 20 fillér jutott, melyet lapunk mult heti számában nyugtáztunk. — Most pedig mozi tulajdonos egy újabb jótekonyságának kívánja tanujelét adni. Ugyanis tervbe vette, hogy egyes előadások tiszta jövedelméből egy bizonyos hányadot juttat a szegénysorsú iskolás gyermekek felsegélyezésére. Amidőn ezen nemes gondolkodását elismerjük, felkérjük városunk közönségét, már a cél irányában is a leghathatósabb támogatásra.

Rémes gyilkosság — ismeretlen tettes. Idegrázó ügyben folytatott vizsgálatot a tordai vizsgálóbíró. A folyó hó 22-ikén Felsőfüged község határában az uton halva találtak egy embert, kiről másnap Dózsa Ferenc vizsgálóbíró és tvszéki szakértő orvos: Dr. Bardócz Gyula megállapították, hogy embertelenül össze van darabolva. Koponyája csupa ronc volt, bordái betörve, mája megropedve s tüdeje összeroncsolva. Kétségtelennek látszott, hogy a szerencsétlen vadállati bosszuszomjnak lett a szomorú áldozata. A vizsgálat eddig annyit tudott felszínre deríteni, hogy a halálra sebzett ember Árva János csegezi lakos, akit a falubeliek Székelyhidásra küldöttek avégett, hogy megállapítsa, vajon nem oda hajtották be a csegezi legelőről eltűnt marhákat. Árva János a hidasi közsegi bírónál megtudta, hogy a marhák nincsenek Hidason, mire 22-én Füged felé indult, ahol aztán halva találták.

Két csendőrs lázas buzgalommal kutatja a még mindig ismeretlen tettest.

Mennyibe kerül a háború? Egy párisi pénzügyi kapacitás kiszámította, hogy mennyit emészt fel naponként a há-

boru az egyes hadviselő feleknek. A számítások szerint Bulgáriának naponként 2,640.000, Szerbiának 2,200.000, Görögországnak 240.000, Montenegrónak 320.000 Törökországnak pedig 6,400.000 frankjába kerül.

Versenyárgyalást tartott folyó hó 24-én a marosujvári m. kir. főbányahivatal, az 1913 évi üzemi anyagok és szerek szükségleteinek fedezése céljából, amelyen számos versenyző jelent meg. Versenyzők közül az alábbiak ajánlata, mint legjutányosabb lett elfogadva és szállítással megbízva és pedig: Magyar fakeskedelmi rt. Budapest tűzifa, Konn és Heller Budapest kőolaj, Schwarcz Rudolf és társa Budapest olajnemű, Conrad és társa Budapest olajnemű, Farjén és tűzifa kereskedelmi rt. Ujpest faszén, Kosztelán Miksa Budapest, idombélszin és olajneműek és Czirkák Károly kolozsvár faggyutyertya szállítással. A gabonaneműekre tekintettel, hogy ez alkalomra versenyző nem jelentkezett újabb versenyárgyalás lett hirdetve.

Tanítónők lakásbérpótléka A vallás- és közoktatásügyi miniszter a lakásbérek pótlékában nem részesítette a férje tanítónőket. Azt az intézkedés most hatályon kívül helyezték s a férjes tanítónőknek is kiutalta a számvevőség a megillető lakásbér pótlékot. Az utalványozó rendeleteket mult héten küldötték meg a kir. tanfelügyelőségeknek.

Elmaradó ellenőrzési szemle. A honvédelmi miniszter leirata szerint ebben az évben a népfelkelők ellenőrző szemléje el fog maradni.

Olcsóbb lesz a cukor. Méter-mázsánként 12 K 50 fl-rel szállította le a finomított cukor gyárosok kar-tejeje a cukor árát. A fogyasztó közönségre ezen ármérséklés már jelent valamit és a fűszeresek, mikelyt tudnak még drágább áron beszerzett készleteiken, az olcsóbb árakban a fogyasztó közönséget is részesíteni fogják. Csakhogy végre valami olcsóbb lesz!

Utban az új százkoronás bankó. Október első napján már kibocsátották az új százkoronás bankókat. A régiekről kiderült, hogy könnyen hamisíthatók. Az új százkoronások sokkal egyszerűbbek, formásabbak és csinosabbak lesznek a mostaninál és a rajzuk is megkönnyíti a hamisítás felismerését.

Rövid lesz a farsang. Rég volt olyan rövid farsang, mint a jövő évben lesz és a bálók, táncestélyek rendezőségének nehéz dolguk lesz, hogy a rendelkezésre álló négy héten belül lebonyolítsák az összes farsangi mulatságokat. Január 6-án lesz Vízkereszt, amikor kezdődik a farsang; de már február 5-ére esik Hamvazószerda és azzal kezdődik a böjt. Mindössze tehát négy hétig tart az idei farsang.

* „**Háziorvosok könyve**“ alatt igen fontos és hasznos mű jelenik meg közelebb 4 füzetekben. Tartalmaz min. egy *négy-zár* orvosságot több mint *kétszáz* baj ellen. Nélkülözhetetlen minden családnál, fölülte szükséges kiváltság oly helyen, ahol nincs orvos kéznél. Bolti ára 1 Korona. Megrendelhető már most az „Aster“ kiadóhivatalában: Budapest. III. Nád utca 1 szám alatt.

Szerkesztői üzenetek.

B. K. Nagyenyed. A beküldött novella nem nekünk való. Distingváltabb formába tessék öltöztetni s akkor készségesen leközzöljük. Avagy tessék a „Magyar Figaróhoz“ fordulni, ott talán így is felhasználhatják.

Lopárd. Nem honoráljuk. Rendelkezzen vele.

S. L. 1. Hova gondol? Tisztán és kizárólag maguktól függ. 2. Nincs módunkban közbenjárni.

Fehér rózsza. Még csak nem is szárnypróbálgatás. Nélkülözi a legelemibb tudást. Tartalmilag üres — semmi.

Horatius. Köszönjük. Jövőre is elfogadjuk. Egyébként információkat levélben közzöljük. Üdv.

Lelkes műkedvelő. A legközelebb játsszani fognak. A „golya“ fog menni igen mulattató és fehér darab.

Közönség köréből. *)

Köszönet. A szeptember havában pusztított vízáradás, nemcsak hajléktalanná tett, hanem megfosztott hűséges hitves társamtól és 7 gyermekemet a gondos anyától. Nemes szívűek megszánták súlyos helyzetemet és filléreikkel siettek aggasztó és nyomoruságos helyze emem segíteni. A midőn ezen közadakozásból befolyt 108 K 87 f. átvételét nyugtázom, nem el mulaszthatom, hogy mindazon jótevőimnek egyenként és összesen hálás köszönetemet ki ne fejezzem úgy a magam, valamint kiskoru anyátlan árváim nevében. Kérve mindnyájukra Isten áldását.

Chladek Vince.

Bucsu szó,

Marosujvárról eltávozom Mindazon ismerőseimből és jó barátaimtól a kiktől személyesen el nem búcsúzhattam ez uttal mondok Isten hozádot. Kérem hogy tartsanak meg Szíves jó emlékeztetőkben mint a hogy én is mindig szeretettel gondolok vissza az itt eltöltött kelemes napokra,

Szilágyi Zoltán.

Névjegyek,

eljegyzési kártyák,

legelegánsabb kivitelben s legolcsóbb árban készítettnek

Füßy J. könyvnyomdájában

— Ajánlok megvételre antipuar árban egy 13 kötetes Dr. Térfy összeállítással Grill-féle magyar törvényeket Füssy József könyvkereskedő Torda.

Kiadó:
FÜSSY JÓZSEF.

Kényelem

egyik

főkelléke az

egészségnek.

Adjon nekünk alkalmat, hogy lakását szakszerű tudásunkkal a legszebben és legmodernebb kivitelben kényelmesen berendezhessük.

SZÉKELY és RÉTI
butorgyára

Marosvásárhely,

Brassó.

Széchenyi-tér 47 sz.

Kapu-utca 60.

Hitelképes egyéneknek árfelemelés nélkül részletfizetésre is.

SZŐLŐOLTVÁNYOK

Kiváló szép egy és két éves gazdag gyökérzetű *szokványminőségű fűsoltványok* a legjobb bor- és legszebb csemegefajokból, közöttük „Kreaca” (Bánati Rizling), a *legjobb* és rendkívüli bőtermő *borfaj* és „Muscát Csabagyöngye” a legfinomabb és *legkorábban érő csemegefaj*. Ezenkívül amerikai, sima és gyökeres *szőlővesszők* a *legjutányosabb árak mellett* eladók.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Erzsébet szőlőoltványtelep

Tulajdonos: SMIDT MÁTYÁS
Bogáros (Torontálmege).

UNGHVÁRY JÓZSEF

EMES GYÜMÖLCSIA

Nagyobb mennyiségű
csemete, boggyógyümölcsök, vadoncok, kerti soványok, sima és gyökeres szőlővesszők stb. kaphatók.
Tessék kimerítő árjegyzéket kérni.

Nyomtatványok

Mindenne-
mű iskolai,
ügyvédi,
jegyzői
nyomtatvá-
nyok juta-
nyos árban
kaphatok:
Füssy J.
könyvkeres-
kedésében.
Esküvői-kár-
tyák, báli- és
menyegzői
meghívók
jutányos ár-
ban és gyorsan
készíttetnek

A könyvpiac szenzációja!

Két hét alatt 45.000
példány fogyott el

A Háztartás Könyvtára
Kiprobált receptek.
Szerkeszti: KÜRTHY EMILNÉ.

1. Hús- és bőszi levesek
2. Levesbe való tészták és mellékételek
3. Különféle előételek
4. Tojás-ételek
5. Marha, borjú- és sertéshus ételek
6. Szárnyasok és szárnyas vadak
7. Nyul-, őz- és egyéb vadhusok
8. Halak elkészítése
9. Különféle főzelékek
10. Gyúrott és kifőtt tészták
11. Élesztős tészták és rétesfélék
12. Torták könyve
13. Sós és édes mártások
14. Édességek és cukorkák
15. Apró sütemények
16. Különféle italok
17. Jóízű kenyérsütés
18. Fagylaltok, kecsenyák, krémek
19. Gyümölcs-befőzés
20. Zöldség, uborka stb. eltartása

Egy-egy kötet ára csak 20 fillér.

Megrendelésnél elegendő a számok közlése. Egyes kötetek megrendelésénél 5 fillér portóra küldendő. Mind a 20 kötetet ára bérmentve 4 korona. Szétküldés csak a pénz előleges be-
küldése ellenében.

„HÁZTARTÁS” kiadóhivatala, Budapest Eötvös-u. 36.

Ujdonság! Csodaréztrombita!

Bárki egy óra alatt megtanulhat rajta bármilyen notát játszani. A „Csodaréztrombita” rendkívül erős, vastag sárgarézből van készítve, könnyen fújható, 45 cm. hosszú, szép tartós billentyűkkel ellátva. Ára tokkal, iskolával és egy hasznos ajándékkal csak 6 kor.

Wagner „Hangszerkirály”

országszerte elismert elsőrendű hangszeráruháza, Budapest,
Józsefkörút 15. Fényképes hangszerárjegyzék ingyen.

Öväs: Figyelem a pontos címre és házszámra.

KÖHÖGÉS

rekedtség és kurut ellen nincs jobb a
RÉTHY-féle
pemetefü czukorkánál!

Vásárlásoknál azonban vigyázzunk és határozottan RÉTHY-félét kérjünk, mivel sok haszontalan utánzata van. Az eredetinek minden egyes darabján rajta van a RÉTHY név.

1 doboz ára 60 fillér Nagy doboz egy korona.

Mindenütt kapható.

„STYRIA-UNIVERSAL”
Kötőgépek

megmunkálnak **finom** és
vastagszálu — pamutot
UGYANAZON — GÉPEN.
Árjegyzék ingyen. Részletfi-
zetésre is.

Styria-Kötőgépgyár, Graz, III.

**Hirdessünk
a Marosujvárbán.**

ELADÓ BIRTOK.

Csongva községben (alsó fehér) Marosujvár sósfürdőtől 2 kilométerre egy cirka 390 cat. holdas birtok — örök áron eladó 7 hold ujjonon berendezett faj szőlővel 4 hold a faluban levő szép belsőséggel és teljes felszereléssel is.

Értekezhetni Füssy ur könyvke-
reskedésében Marosujvárt.

Marosujvár piacon levő szép, nagy
üzlethelyiség 3 szobás
lakással együtt kiadó.

Esetleg a lakás vagy üzlethelyiség **kü-
lön is kiadó.** Bővebb felvilágosítást
ad: **Gitta János Marosludas.**

NAGY JÁNOSNAI

Marosujvart Teleki-utca 10
szám alatt

teljes koszt 50 kor.
szobával 60 koronáért
kapható.

SAVOYSZÁLLODA

Budapest, VIII. Főssé-körút 16.

Elsőrangú kényelemmel berendezett ut-
cai szobák, Kitűnő étterem. Mérsékelt
polgári árak. Külön termek. Bankettok, esküvők
rendezése elfogadjatik. Esténként

Kurina Simi val **HANGVERSENYEZ**
Szíves pártfogást kér **SZABO TIVADAR**
tulajdonos a „Nemzeti kaszinó” v.
üzletvezetője és a Deli v. főpircére.

SZŐLŐOLVÁNYOK

szőlővesszők és kitérő ér-
melléki hegyi borok ol tes-
sék azonnal egy levelezőjapon

INGYEN

kérni a most megjelent legújabb

nagy képes főárjegyzéket,
melyet bárkinek és azonnal megkül-
detik a legnagyobb és a legjobb hir-
nek örvendő érmelléki szőlőoltványok
és vesszőszaporító telepek tulajdo-
nossai, címe

Gyorgyevich és Lakatos

szőlőnagybirtokosok.

Székegyhid (Bihar megye)

Hirdessünk a Marosujvárban

Nyilvános köszönet.

Wilhelm Ferenc gyógyszerész urnak, cs.
és kir. udvari szállító, Neunkirchen,
Alsóausztria feltalálójára

WILHELM-FÉLE TEÁNAK.

Hogy én a nyilvánosság elé lépek, teszem
ezt azért, mert kötelességemnek tartom
Wilhelm Ferenc gyógyszerész urnak Neun-
kirchenben, hálás köszönetemet nyilvání-
tani azon szolgálataért, melylyel a Wil-
helm-féle tea az én

fájdalmas reumatikus szenvedéseimet
megszüntette és ezért azoknak, kik ezen
rettenetes betegségbe estek, ajánlom a tea
használatát. 4 heti használat után nemcsak
teljesen megszűnt a fájdalom, hanem da-
cára annak, hogy már 6 hét óta nem iszom
a teát, az egész testalkatrészem megjavult.
En meg vagyok győződve, hogy mindenki
akí hasonló betegségben szenved, ezen
tea használata által a feltalálót, Wilhelm
Ferenc urat, úgy mint én áldani fogja.

Kiváló tisztelettel

Butschin-Streifeid grófnő
főhadnagy neje.

Ára csomagonként 2 kor, 6 csomag 10 kor.
Hol gyógyszerárban s drogériában
nincs, direkt küldés!

*Köztudomásu, hogy a Pálfi
testvérek-féle — Medicinal
Cognac legiobb a világon —
mert üdít, gyógyít, erősít!
Kapható Marosujvárt For-
dán János és Mátis Endre
üzletekben.*

Ha „FORHIN”-gal permetez,

I-SZÖR kevesebb a gond,
II-SZÖR kevesebb a munka,
III-SZÖR kevesebb a munkabér!

mert a „FORHIN” a sok-
szorta megjavított
BORDÓI KEVERÉK
kész állapotban!

Nagyon erősen lapad a nedves
levegőre is!

Fármilly harnatnál perme-
tezhette vele. Semmi illéke-
nincs! Együtt az eddig ut. Aso-
benről szabdaltat képetett
rézkénport és bordó port.
Számított olismert nyilat-
kozati. Kérjen ingyen és
bérmentve leírását a
FORHIN-gyártól Buda-
pest VI. Váci-
ut 93.

NÉMETHY JÓZSEF

gépüzemű butorgyára és raktára

Telefonszám 11.

TORDA

Telefonszám 11.

Készít és raktáron tart kész **BUTOR**, mindennemű modern stílusban, lakos, maif,
fénpezett **nagy raktár** teljes **szalon-, ebédlő-, háló-, uriszoba-**
kivitelben **iroda és konyha** berendezés szalon és

ÖLTÖZÖTÜKRÖK ÜVEGKÉP és olajfestmény.

Gyapju, jutta, nagy és futó szőnyegek, gyapju és csipke függönyök, storok, és
draperiák, ágy és asztal- terítők, divány átvétők függönykikötő bojtok
és láncok a legolcsóbbtól a legfinomabbig.

Vas- és rézbutorokból állandó **NAGY RAKTÁR.**

Gyermek-kocsik majolika-, dohányzó és diszasztalkák s egyéb luxus **BUTOROK** stb.
a legutolsó divat szerjnt. Kinta- és hajlított székek, és egyes butordarabok gyári áron
székekhez való ülések minden nagyságban. Számos elismerő levél költségvetést és minta
képet szívesen küld. Karácsonyi és alkalmi meglepetésnek legalkalmasabb egy hasznos
maradandó szép berendezésű tárgy.

Tetszetős olcsó és tartós kivitelű vendég szoba butorok minden kivitelben azonnali szál-
litásra raktáron.

SAJÁT ASZTALOS, KÁRPITOS ÉS
mázoló műhelyek

Védjegyesületi kiállításán aranyéremmel
aranyoklevéllel kitüntetve.

vesszőket különféle fajokban fajtisztaságért jótállva legdúsabb választékban a már évek óta elsőnek és legmegbízhatóbbnak ismert: Kisküküllőmenti első szőlőoltvány telep tulajdonos: **Caspari Frigyes**, Medgyes 106. sz. — (N agyküküllő megye).

Tessék képes árjegyzéket kérni.

Az árjegyzékben találhatók az ország minden részéből érkezett elismerő levelek, ennél fogva minden szőlőültetőkös megrendelésnek megtétele előtt az ismerős személységektől úgy szó, mint irásbelileg bizonyítást szerezhet magának a szőlőtelep tevékenységéről és megbízhatóságáról.

Ha ön nem tud enni, ha rosszul érzi magát, biztos segítséget nyer az orvosilag kipróbált

Kaiser-féle gyomor Borsmenta

Karamelalkban

Jó étvágyat kap, a gyomrot erősíti. Üdítő és erősítő hatásánál fogva nélkülözhetetlen az utazásnál. Egy csomag ára **20 és 40 fillér.**

Kapható: Gál Béla gyógyszer-tárában Marosujvárt.

A REKLAM

Allandó, ésszerű és ügyes reklámozás minden gyári, kereskedelmi, ipari-vállalatnak, üzletnek a lelke, rugója és életető eleme.

Hogyan, hol és mikor hirdethető a leg-sikeresebben, legjobban és legolcsóbban meg-tudható

Leopold Gyula

alat betéti társaság-nál
Budapest, VII., Ezsébet-körút 41.

ahol kiváló szakértelemmel, odaadó lelkiismeretességgel és páratlan pontossággal eszközölnék hirdetések és reklámok az összes budapesti, vidéki és külföldi lapokban és naptárakban.

256 kitűnő naptár kizárólagos bérlete!

Legelőnyösebb bevásárlási forrás.

MATIS E.

Vas, szerszám és fűszerkereskedő Marosujvár.

Ajánl, öntött vas kályhákat öntött vas- és lemez takaréktűzhelyeket, vas és fagerendelyű ekéket könnyű kivitelben, felszerelt ekefejeket.

SODRONY KERITÉST,
tűskés sodrony gyári áron.

Vadász fegyverek

Önműködő Browning pisztolyok, töltény hüvely serét ugyancsak mindenféle vadász kellékek.

Kasza jótállás mellett.

II.

EGY OKOS FEJ

minden alkalommal

Dr. Oetker sütőporát használja á 12 f.

Teljesen higiénikus, orvosok által ajánlott élesztőpótló. Használata által minden tészta nagyobb, lazább és könnyebben emészthetővé lesz.

Dr. Oetker-féle Vanilincukor á. 12 f.

a legnemesebb fűszere minden tészta-nak, kakaó és tea, csokoládé és krém, kuglupf, torta, pudding és tejszín, továbbá finom vagy porcukorral vegyítve mindennemű sütemény behintésére. Pótol 2-3 cső vaniliát. Ha félcsomag **Dr. OETKER VANILINCUKROT** 1 kgr. cukorral keverünk és ebből 1 vagy 2 teáskanálnyit 1 csésze teára öntünk, úgy egy kitűnő aromájú, teljes italt kapunk.

Dr. Oetker sütőpora és vanilincukra minden fűszerkereskedésben stb. kapható. Kimerítő használati utasítás minden csomag mellett van. Recept-gyűjtemény ingyen!

fordlujon minden érdeklődő, ki suyt fektet elsőrendű fajtisztá anyagra

Gyömölcsfaesemeték
sétányfák, díszeserjék, tüleve-lűek, kerítésnövények, bogyó-gyümölcsűek stb.

Szőlőoltványok

Elsőrendű áru európai és amerikai sima és gyökerez vesszők. Oktató árjegyzék ingyen

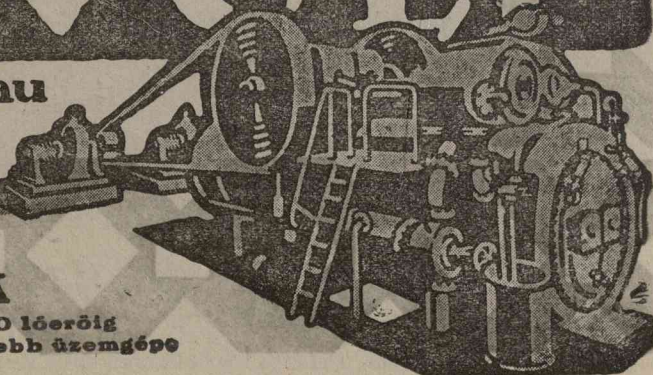
R. WOLF

Magdeburg-Buckau

Magyarországi Képviselete:
Budapest, V., Báthory-utca 18

Szabad. túlhevített gőzű LOKOMOBILOK

Wolf eredeti szerkezete 10-300 lóerőig
Bármely gyártelep legelőnyösebb üzemgépe

MINDENKI VEGYE MEG!.

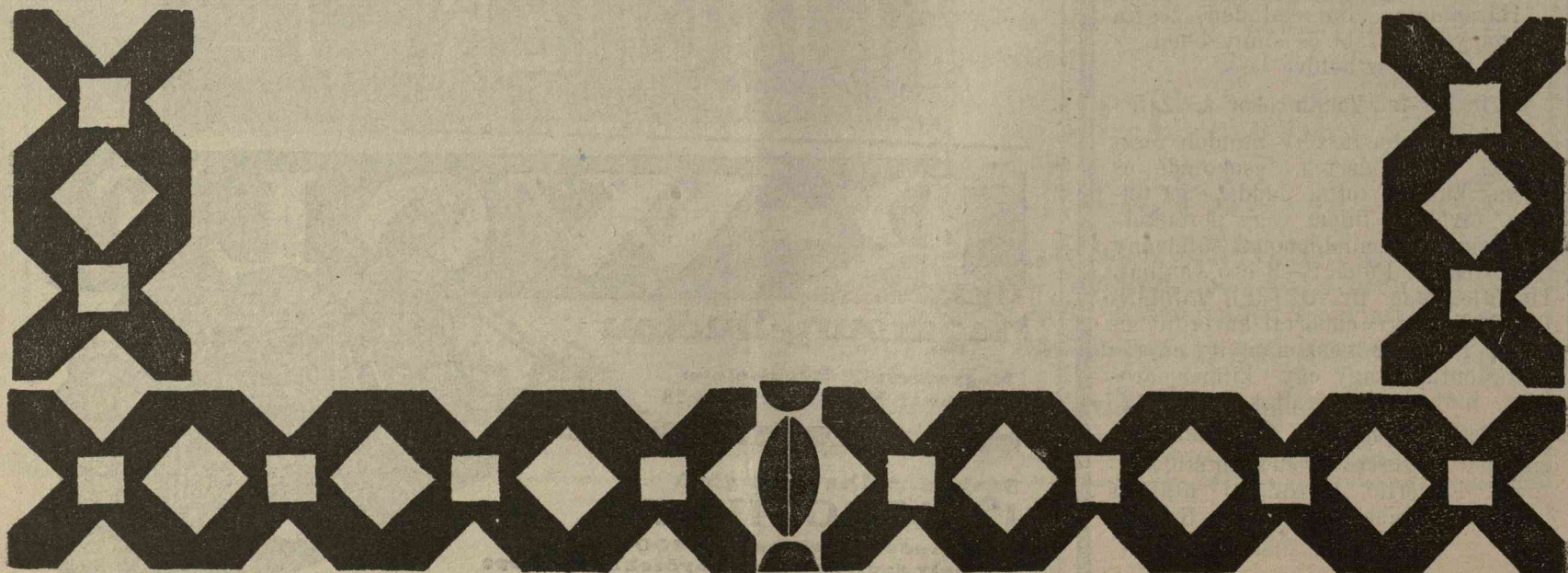
a közhasznú könyvtárból a következő érdekes és olcsó könyveket:

1 Szerelmi levelező férfiak és nők részére.	36 A házaselet egészségtana.	80 Katona-adomák. 100 adoma.
2 Illemtan mindenki számára.	37 Kis köszöntő minden alkalomra.	81-84. Magyar általános levelező.
3 Pohárköszöntő.	38 Vidám és tréfás pohárköszöntők.	85-86. Budapesti lakbérleti szabályzatt.
4 A kanári madár tenyésztése.	39 Körtáncok.	87 Asszonyvásár. Bohózat. II. Borbélybárat.
5 Pecsényék és vadak készítése.	40-41. Tréfás műkedvelői előadások	88 A pnskaporos hordó. Kabaré bohózat 1 felv
6 A női szépség ápolása.	42 Gombatenyésztés otthon.	89 Verses és prózai üdvözlések.
7 Gyors segély. Orvosi tanácsadó.	43 Olaszul egy óra alatt.	90 A kis folttisztító
8 Fogak, a kéz és a köröm ápolása és gyógy-
[kezelése.]	44 A szerelem könyve. (Virág, bélyeg nyelv.)	91-92. Hogyan írjunk?
9 Társasjátékok otthon és a szabadban.	45 A burgonya elkészítése különféle módon.	93-94. Hogyan foglalmazzunk?
10 Virágkertészet a szabadban és a szobában.	46 Gyermekjátékok és mulatságok,	95-96. A költészetről I Elbeszélő művekről.
11 Jólás kártyából és kézből.	47 Emlékversek. Emlékkönyvek.	67-98. A költészetről II. Lyra művekről.
12 Soványító és hizlító gyógy mód.	48-49. A szellemekkel való érintkezés tana Igen
érdekes tartalommal.	99-100. A költészetről III. A drámai művekről
13 A francia négyes szabályai.	50-51. A szelemekkel való érintkezés módja.	101 Béleggyűjtésről.
14 Az alsós szabályai.	52-53. Gyorsírászat. Gabelsberger-Markovits-féle
levelező gyorsírás 48 old.	102 Utmutató Amerikába utazók számára.
15 Alcmfejítés.	54 Az olajfestészet.	103-104. Kereskedelmi gyorsírás.
16 Gyermekbetegségek és azok gyógyítása.	55 Házi-ipari festészet kézikönyve.	105 Nvultenyésztés.
17 Lawn-Tennisjáték és annak szabályai.	56 Fesfőművészeti világítás.	106...107. Hogyan vezessük könyveinket.
18 Álmatlanság és annak gyógyítása.	57-57a. Fdftőművészeti mértan.	108 109. Hogyan juthatunk álláshoz-
19 Házi cukrászat.	58-59. Smiles. A jellem,	110 Egyéves enkéntesség megszerzése..
20 Foot-Balljáték és szabályai.	60-61. Smiles A kötelesség.	111 Kamatszámítás. Az egyszerű kamat.
21 Hölgyek tanácsadója.	62-63. Smiles. Takarékoság.	112-113. Kamatos kamat. Járadék számítás.
22 Idegesség és annak gyógyítása.	64-65. Utmatatás zenetaulásra.	114-115. Esperanto nyelvtan. Kis szótárral.
23 Testedzés. (Házi- és szertornázás.)	66-67. Kótatanító.	116 Esperanto gyakorlatok.
24 Németül egy óra alatt.	68-69. A tarokkjáték összes szabályai.	117 Zárt ajtok mögöl. 100 adoma a biro-readór- és
betörővilágból.
25 Aquarell-festészet.	70 Csuz, köszvény kezelése, gyógyítása.	118 100 válogatott új adoma.
26 Az egészség fentartása.	71 Kósercsöppek. 100 zsidó-adoma.	119 Bankárvicezek. 100 börzeadoma a javából
27 Franciául egy óra alatt.	72 Bakfis-adomák. 100 adoma.	120 Nűvészsadomák, 100 adoma.
28-29. Idegon szavak szótára.	73 Czigány-adomák. 100 pompás adoma.	121-122. Hogyan lehetünk jó amatőrfényképészek
Irta: Váradí Jenő.
30 A jó modor.	74 Diák-adomák. 100 adoma.	123 Váltóismertető. Irta : Ernst József.
31 Német hejyesírás.	75-76. A karamboljáték tanítása.	124 Tréfás rejtvények. Irta: Sacher Endre.
32 Magyar helyesírás.	77-78. Gyorsírászi rövidítések és olvasó.	125 Vitairázi rövidítések.
33 Kinek milyen címzés jár?	79 Gyermekhumor. 100 adoma a kicsinyekről.	126-127. A tüdővész ellen való védekezés.
34 Angyolul egy óra alatt.		
35 A gyermekmegóvás.		

Egyes szám ára csak 12 fillér.

Kapható: FÜSSY JÖZSEF könyvkereskedésében

Posta, vagy telefon rendelésnél elég a számra is hivatkozni.

Nyomatott Füßy József villanyarőre berendezett gyorsajtóján Tordán.